

Coöperatie Hemburgers U.A.

T.a.v. **VERZONDEN 16 FEB. 2022**

Zaaknummer : OD.353140
Behandelaar :
Betreft : Wnb aanvraag ontheffing ruimtelijke ingrepen
Locatie : Wagenmakerij 8, Zaandam, gemeente Zaanstad

Geachte ,

Op 13 september 2021 hebben wij uw aanvraag voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. Op 3 december 2021 en 25 januari 2022 heeft u op ons verzoek om informatie aanvullende gegevens toegezonden. De aanvraag heeft betrekking op de renovatie van de panden in het deelgebied Enclave op het Hembrugterrein te Zaandam, op de locatie zoals weergegeven in bijlage 1 bij dit besluit. De werkzaamheden bestaan uit sloopwerkzaamheden, renovatiewerkzaamheden en bouwwerkzaamheden. Voor deze werkzaamheden wordt door de initiatiefnemer, Coöperatie Hemburgers U.A., ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).
- artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing is aangevraagd voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 1 januari 2025. De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer OD.353140.

Besluit

Wij besluiten om op grond van artikel 3.8, lid 1 van de Wnb aan Coöperatie Hemburgers U.A. te Amsterdam ontheffing te verlenen van:

- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.
- artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

ten behoeve van de renovatie van de panden in het deelgebied Enclave op het Hembrugterrein aan Wagenmakerij 8 te Zaandam.

Voorschriften en beperkingen

Aan dit besluit verbinden wij op grond van artikel 5.3, eerste, tweede en derde lid van de Wnb de navolgende voorschriften en beperkingen. Op grond van artikel 5.4, eerste en derde lid, Wnb kan de ontheffing worden ingetrokken als in strijd met de ontheffing of de voorschriften wordt gehandeld. Tevens is dan sprake van een economisch delict.

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. Onder werkzaamheden wordt verstaan alle handelingen die het projectgebied aantasten inclusief de voorbereidende werkzaamheden (inclusief asbestsanering), werkzaamheden die dienen tot het ongeschikt maken van leefgebied, mitigerende en compenserende activiteiten.
4. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Omgevingsdienst Noord-Holland Noord indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen of werkzaamheden dan bedoeld in voorschriften 1 en 2 noodzakelijk zijn.
5. Indien de mitigerende/compenserende maatregelen niet worden toegepast zoals in dit besluit is weergegeven en/of als de ontheffinghouder voornemens is om de werkzaamheden of de planning van de werkzaamheden niet conform de aanvraag uit te voeren, dient contact opgenomen te worden met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.
6. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde ontheffing mag langs elektronische weg, leesbaar worden getoond.
8. De werkzaamheden en voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te (laten) stellen waarin de in de ontheffing genoemde voorschriften zijn opgenomen. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.

Meldingsplicht

10. De ontheffinghouder dient minimaal 5 werkdagen voorafgaand aan de werkzaamheden de start van de werkzaamheden te melden bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De melding dient plaats te vinden via het digitale meldformulier 'Formulier start ruimtelijke ingreep' op de website van de OD NHN. Met de melding dient u ook het ecologisch werkprotocol mee te sturen.

Specifieke voorschriften tijdelijke voorzieningen

11. De in december 2021 gerealiseerde tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen, in de vorm van minimaal veertig vleermuiskasten, dienen gerealiseerd te zijn op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit.
12. Op de locatie zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit dienen minimaal vier tijdelijke alternatieve kraamverblijfplaatsen gerealiseerd te worden. De tijdelijke alternatieve kraamverblijven dienen voor 15 mei 2022 functioneel te zijn. De tijdelijke alternatieve kraamverblijfplaatsen dienen minimaal 3 lagen te hebben, minimaal 80 cm hoog en 70 cm breed te zijn.
13. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen te voldoen aan de vereisten zoals gesteld in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12. Zodoende dienen de verblijfplaatsen in ieder geval op drie meter hoogte, met een vrije aanvliegroute en vrije vliegruimte, vrij van predatoren, kunstlicht en verstoring gerealiseerd te worden.

¹ onder een deskundige wordt verstaan een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming

14. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen jaarlijks door een deskundige gecontroleerd te worden. Indien er gebreken zijn, dienen de kasten onderhouden of vervangen te worden. Hierbij dient voorkomen te worden dat soorten worden verwond of verstoord.
15. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen minimaal één actief seizoen gelijktijdig met de permanente alternatieve verblijfplaatsen functioneel te blijven.
16. Voorafgaande aan het verwijderen van de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dient een deskundige te controleren of de verblijfplaatsen verlaten zijn. Indien de verblijfplaatsen in gebruik zijn, dienen deze te blijven hangen totdat deze zelfstandig zijn verlaten.

Specifieke voorschriften ongeschikt maken

17. Alle oorspronkelijke verblijfplaatsen, op de locatie zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit, dient minimaal zeven dagen voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt te worden gemaakt.
18. Het ongeschikt maken van de oorspronkelijke verblijfplaatsen, op de locatie zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit, dient plaats te vinden na het kraamseizoen van de gewone dwergvleermuis in 2022. Het kraamseizoen loopt globaal van 15 mei tot en met 15 juli. Dit betekent dat de oorspronkelijke verblijfplaatsen **na 15 juli 2022** ongeschikt gemaakt moeten worden.
Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige.
19. Het ongeschikt maken van de oorspronkelijke zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit, dient plaats te vinden **buiten** de kwetsbare perioden, zijnde de:
 - Winterrustperiode: 1 november tot en met 31 maart.
 Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige.
20. Het ongeschikt maken van de oorspronkelijke kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, op de locatie zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit, dient plaats te vinden **buiten** de kwetsbare perioden, zijnde de:
 - Kraamperiode: 15 mei tot en met 15 juli
 - Winterrustperiode: 1 november tot en met 31 maart.
 Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige.
21. De oorspronkelijke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit, dienen ongeschikt gemaakt te worden met behulp van 'exclusion flaps'. Het ongeschikt maken dient in aanwezigheid van een deskundige plaats te vinden. Bij het ongeschikt maken dient voorkomen te worden dat de aangetroffen soorten zich elders in de planlocatie vestigen.
22. Na het ongeschikt maken, maar vóór de uitvoering van andere werkzaamheden, dient het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van vleermuizen. De controlerende dient plaats te vinden door een deskundige met behulp van een batdetector.
23. De controlerende dient plaats te vinden binnen het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, welke globaal loopt van april tot en met oktober. Afhankelijk van de temperatuur en de periode dient de controlerende in de ochtend of in de avond te worden uitgevoerd, zoals hieronder aangegeven:

- In de kraamperiode:	ochtend
- Buiten kraamperiode en ochtendtemperatuur <10° Celsius:	avond
- Buiten kraamperiode en ochtendtemperatuur >10° Celsius:	ochtend of avond

 De kraamperiode loopt globaal van 15 mei tot en met 15 juli. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van het moment van de controlerende dient door een deskundige te worden bepaald.
24. Van de controlerende(s) dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
 - Datum, tijdstip en locatie van controlerende(s);
 - Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
 - Namen van de betrokken deskundigen;
 - Klimatologische omstandigheden.
 De rapportage dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

25. Indien er ondanks de maatregelen zoals genoemd in voorschrift 21 bij de controleronde nog soorten worden aangetroffen, dienen er in overleg met het bevoegd gezag extra maatregelen genomen te worden om de oorspronkelijke verblijfplaatsen ongeschikt te maken en de controleronde in het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis dient te worden herhaald. De werkzaamheden dienen uitgesteld te worden totdat uit de controleronde zoals beschreven in voorschrift 23 en 24 blijkt dat er geen soorten meer aanwezig zijn.
26. Maximaal twee dagen voorafgaande aan de werkzaamheden dienen de maatregelen welke genomen zijn ten behoeve van het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen gecontroleerd te worden. Indien de maatregelen niet meer functioneel zijn, kan de aanwezigheid van vleermuizen niet worden uitgesloten. Er dienen dan extra maatregelen genomen te worden om de gebouwen ongeschikt te maken en de controleronde in het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis dient te worden herhaald. De werkzaamheden dienen uitgesteld te worden totdat uit de controleronde blijkt dat er geen soorten meer aanwezig zijn.

Specifieke voorschriften permanente alternatieve verblijfplaatsen

27. In de panden M6, M7, M8 en M9, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit, dienen de dakranden aan alle zijden van de panden geschikt te worden gemaakt als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. De verblijfplaatsen dienen aan de volgende voorwaarden te voldoen:
 - De verblijfplaatsen achter de dakranden dienen minimaal 30 cm hoog en minimaal 1,5 m breed te zijn; en,
 - De verblijfplaatsen dienen minimaal tweelaags te zijn. In de middelste plank dienen enkele gaten van circa 4 bij 4 centimeter aanwezig te zijn; en,
 - Er dienen invliegopeningen van circa 1,5 bij 4 cm te worden gerealiseerd door de buitenste plank een paar cm naar beneden over te laten steken; en,
 - Per zijde dienen meerdere invliegopeningen gerealiseerd te worden; en,
 - Het hout dient voldoende ruw te zijn om grip te bieden aan de vleermuizen.
28. In de panden A5, A6, A7, A8 en A12, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit, dienen de spouwmuren geschikt te worden gemaakt als zomer/paarverblijfplaats. De verblijfplaatsen dienen aan de volgende voorwaarden te voldoen:
 - Een oppervlakte van minimaal 50 bij 80 cm; en,
 - Een spouwdikte van minimaal 22 mm; en,
 - Toegang tot de spouw middels een open stootvoeg met een afmeting van circa 1,5 bij 4-5 cm.
29. De verblijfplaatsen in de spouwen zoals opgenomen in het voorgaande voorschrift 28 dienen ten minste aan de volgende zijden en in de volgende aantallen aanwezig te zijn:
 - Pand A5: in de zuidoostgevel minimaal twee verblijfplaatsen; en,
 - Pand A6: in de noord- en westgevel minimaal één verblijfplaats per gevel; en,
 - Pand A7: in de oostgevel minimaal één verblijfplaats; en,
 - Pand A8: in de west- en oostgevel gezamenlijk minimaal drie verblijfplaatsen; en,
 - Pand A12: in de zuidgevel minimaal drie verblijfplaatsen.
30. In de panden A8 en A12 dienen de spouwen geschikt te worden gemaakt als kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. De verblijfplaatsen dienen aan de volgende voorwaarden te voldoen:
 - een oppervlakte van minimaal 0,7 m²; en,
 - Een spouwdikte van minimaal 22 mm; en,
 - Toegang tot de spouw middels een open stootvoeg met een afmeting van circa 1,5 bij 4-5 cm.
31. De verblijfplaatsen in de spouwen zoals opgenomen in het voorgaande voorschrift 30 dienen ten minste aan de volgende zijden en in de volgende aantallen aanwezig te zijn:
 - Pand A8: in de noord- en zuidgevel minimaal één verblijfplaats per gevel; en
 - Pand A12: in de west- en oostgevel minimaal één verblijfplaats per gevel.
32. In de panden A7 en A11 dient de gevelrand/het boeibord, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit, geschikt te worden gemaakt als verblijfplaats. De verblijfplaatsen dienen aan de volgende voorwaarden te voldoen:
 - De verblijfplaats dient een diepte van minimaal 22 mm te hebben; en,
 - De verblijfplaatsen dienen compartimenten te hebben een oppervlakte van minimaal 0,4 m² per verblijfplaats te hebben; en,
 - De invliegopeningen dienen circa 1,5 bij 4 centimeter te zijn; en,
 - De verschillende compartimenten dienen bereikbaar te zijn met gaten van circa 1,5 bij 4 mm; en
 - Er dienen verspreid over de panden minimaal 14 compartimenten met een eigen invliegopening gerealiseerd te worden; en,
 - Het hout dient voldoende ruw te zijn om grip te bieden aan de vleermuizen.

33. De verblijfplaatsen in de gevelrand/boeiborden zoals opgenomen in het voorgaande voorschrift 32 dienen ten minste aan de volgende zijden aanwezig te zijn:
- Pand A7: in de noord- en zuidgevel; en
 - Pand A11: in de noord-, west- en zuidgevel.
34. De permanente alternatieve verblijfplaatsen dienen te voldoen aan de vereisten zoals gesteld in de Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12. Zodoende dienen de verblijfplaatsen in ieder geval op drie meter hoogte, met een vrije aanvliegroute en vrije vliegruimte, vrij van predatoren, kunstlicht en verstoring gerealiseerd te worden.
35. De permanente alternatieve kraamverblijfplaatsen in pand A12, zoals opgenomen in voorschrift 30, dienen uiterlijk 15 mei 2023 functioneel te zijn.

Geldigheid

De ontheffing geldt voor de periode vanaf de datum van verzending tot en met 1 januari 2025.

Overwegingen

Inhoudsopgave

- A. Onderwerp aanvraag**
- B. Wettelijk kader**
- C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag**
- D. Slotoverwegingen**
- E. Procedure en samenhangende besluiten**
- F. Kennisgeving**

A. Onderwerp aanvraag

De initiatiefnemer is voornemens om de bebouwing binnen het plangebied aan de noordoostkant van het Hembrugterrein te Zaandam, op de locatie zoals weergegeven in bijlage 1 bij dit besluit, te renoveren. Het terrein met de karakteristieke, monumentale panden wordt behouden en krijgt een nieuwe woon- en werkfunctie. De panden worden compleet verbouwd, waarbij renovatie en transformatie plaatsvindt. In de bebouwing worden woningen gerealiseerd.

In totaal zijn in de bebouwing zijn drie zomerverblijfplaatsen, één kraamverblijfplaats en vijf paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Daarnaast zijn er twee paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis vastgesteld. Deze verblijfplaatsen gaan met de werkzaamheden verloren. Tijdens de werkzaamheden wordt voorzien in tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen in de vorm van vleermuiskasten op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit. Daarnaast worden in de bebouwing permanente alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd door spouwmuren toegankelijk te maken, dakranden geschikt te maken en boeiboorden/gevelranden geschikt te maken. Hiermee wordt voorzien in permanente verblijfplaatsen welke door de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis gebruikt kunnen worden.

Echter, ondanks alle maatregelen kunt u niet voorkomen dat verbodsbepalingen van de Wnb worden overtreden. Om die reden wordt voor bovenstaande werkzaamheden ontheffing gevraagd van de Wnb.

B. Wettelijk kader

Soorten van de Habitatrichtlijn

De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn, diersoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Daarnaast is de ruige dwergvleermuis opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern. Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het onder meer verboden in het wildlevende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn bijlage II bij het Verdrag van Bern in hun natuurlijk verspreidingsgebied:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5, lid 1);
- opzettelijk te verstoren (artikel 3.5, lid 2);
- opzettelijk eieren te vernielen of te rapen (artikel 3.5, lid 3);
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5, lid 4).

Op grond van artikel 3.8 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.5 of artikel 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere

bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Tot voortplantings- of rustplaatsen als bedoeld in artikel 3.5, lid 4 van de Wnb worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of rustplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau hieronder.

C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag

Andere bevredigende oplossing

U heeft aangegeven dat er in de regio Amsterdam, waar Zaandam tevens onder valt, een grote druk bestaat met betrekking tot woningbouw. Hierdoor moet elke geschikte locatie gebruikt worden om het woningtekort op te lossen. Hierdoor zijn er geen uitwijkmogelijkheden voor woningbouw als alternatief voor de huidige locatie. Het gebruiken van de bestaande bebouwing heeft hierbij het voordeel dat er geen bos gekapt hoeft te worden om te voorzien in ruimte voor woningen. Kap van bomen heeft effecten op meerdere soorten, waarbij foerageergebied en leefgebied voor diverse broedvogels en vleermuizen verdwijnt, waardoor dit ongewenst is.

Met de planning wordt reeds rekening gehouden met de aanwezigheid van de soorten, door te werken buiten het kraamseizoen van de gewone dwergvleermuis en buiten de winterrustperiodes van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Een andere planning leidt niet tot minder effecten op de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Het niet uitvoeren van de werkzaamheden is door u niet als een andere bevredigende oplossing beoordeeld. De huidige staat van de bebouwing is zeer slecht, waardoor deze niet geschikt is voor bewoning. De werkzaamheden, zoals het vervangen van gevels en daken, zijn noodzakelijk om de woningen geschikt te maken. Het behouden van de verblijfplaatsen is derhalve niet mogelijk.

Met het bovenstaande heeft u naar uw oordeel onderbouwd dat er geen andere bevredigende oplossing is voor de geplande werkzaamheden. Wij stemmen in met de door u gegeven onderbouwing van de afwezigheid van andere bevredigende oplossingen.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang:

- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Lange tijd is beoogd om alle panden binnen het plangebied te slopen om plaats te maken voor nieuwbouw. U heeft er echter voor gezorgd dat het terrein met de karakteristieke gebouwen behouden is gebleven en een nieuwe woon en werk functie gaat krijgen binnen de bestaande monumenten. De

te renoveren panden zijn gemeentelijke monumenten en rijksmonumenten². De renovatie van de panden is naar uw oordeel noodzakelijk om de panden te behouden. De panden zijn al tientallen jaren niet meer in gebruik waardoor er sprake is van veel achterstallig onderhoud waarbij het verval toeneemt. Er zijn lekkages in diverse gebouwen welke zichtbare verzakkingen veroorzaken, er groeien boompjes uit de gevels en het opknappen wordt bemoeilijkt. Onderhoud is noodzakelijk om de panden bewoonbaar te krijgen en te kunnen behouden.

Het plangebied ligt in de Metropoolregio Amsterdam (MRA), welke een leefbare en economisch sterke regio is voor bewoners, bedrijven en bezoekers. De MRA wil een inclusieve en duurzame regio zijn die voorbereid is op de toekomst. Dit vereist een betaalbare en toegankelijke woningmarkt, evenwichtige spreiding van divers en betaalbaar woningaanbod voor verschillende inkomensgroepen, een toekomstbestendige woningvoorraad en een aantrekkelijke woonomgeving. U geeft aan dat het Rijk en de regio hebben geconstateerd dat de MRA binnen Nederland in absolute en relatieve zin het grootste tekort aan woonruimte heeft. De regio staat hierdoor voor een complexe opgave om de steden leefbaar en aantrekkelijk te houden en tegelijk te voldoen aan de grote woonvraag en de vraag van bedrijven om ruimte om te werken. Dit vindt plaats door verdichting, bouwen van gemengde woon-werkmilieus rond knooppunten, hoogfrequent OV en meer accent op de fiets. Binnen het huidige project worden atelierwoningen voor 26 huishoudens, een gezamenlijke werkplaats en een buurtkantine annex gezamenlijke huiskamer gerealiseerd in de panden. De panden zijn een eeuw geleden gerealiseerd als productie- en opslaglocatie voor wapens en munitie, waardoor aanpassingen noodzakelijk zijn om ze voor bewoning geschikt te maken. Wonen en werken zullen met elkaar verweven zijn op de Enclave.

De renovatie van de panden is noodzakelijk. De panden zijn een eeuw geleden gerealiseerd als productie- en opslaglocatie voor wapens en munitie, waardoor aanpassingen noodzakelijk zijn om ze voor bewoning geschikt te maken. Daarnaast zijn ze al tientallen jaren niet meer in gebruik waardoor er sprake is van veel achterstallig onderhoud waarbij het verval toeneemt. Er zijn lekkages in diverse gebouwen welke zichtbare verzakkingen veroorzaken, er groeien boompjes uit de gevels en het opknappen wordt bemoeilijkt. Onderhoud is noodzakelijk om de panden bewoonbaar te krijgen.

Naast het behoud van de monumenten en de omvorming tot woningen waarmee een bijdrage wordt geleverd aan het woningtekort, draagt het project bij aan verduurzaming. Na de verbouwing zullen de panden voldoen aan het huidige bouwbesluit met de eisen voor nieuwbouw op het gebied van energiehuishouding en isolatiewaardes. De woningen krijgen minimaal energielabel A, waarbij wordt gestreefd naar het hoogst mogelijke. Alle huishoudens worden verwarmd met bodemwarmtepompen, er komen zonnepanelen voor de energieopwekking, sedumdaken en er wordt gekeken naar de mogelijkheid voor het hergebruiken van grijs water. Het verduurzamen van de panden en de realisatie van duurzame woningen heeft naar uw oordeel een positief effect op het milieu. De uitstoot van fossiele brandstoffen en de uitstoot van CO₂ worden verminderd, wat positief is voor het tegengaan van klimaatverandering.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het voornoemde belang voldoende onderbouwd is.

Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland en in de provincie Noord-Holland een algemeen voorkomende vleermuissoort. De soort wordt vrijwel overal aangetroffen. Ook in de stedelijke omgeving is dit de meest algemene soort³. Over de periode van 2015-2020 is er een matige toename in het populatieaantal⁴. In de Vogel- en Habitatrichtlijnrapportage 2019 is de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis als onbekend beoordeeld, met een onbekende trend. Het verspreidingsgebied is als gunstig beoordeeld, maar de populatie, het leefgebied en het toekomstperspectief als onbekend⁵. Op de Rode Lijst Zoogdieren 2020⁶ is de gewone dwergvleermuis beoordeeld als thans niet bedreigd op basis van de Nederlandse criteria en als 'least concern' op basis van de IUCN criteria.

In gebouw A7 bevinden zich één zomerverblijfplaats in een scheur/ruimte nabij stenen in de gevelverhoging en één paarverblijfplaats (mogelijk winterverblijfplaats voor enkele individuen) in de

² Monumentenkaart Zaanstad. Bron: www.monumenten.nl/gemeentes/zaanstad

³ <https://www.vleermuizenindestad.nl/gewone-dwergvleermuis>

⁴ Trend van vleermuizen, 1986-2019, d.d. 28 december 2020, Compendium voor de Leefomgeving, www.clo.nl/indicatoren/nl1070-aantalsontwikkeling-van-vleermuizen

⁵ Vogel- en Habitatrichtlijnrapportage 2019, Wageningen Universiteit & Research

⁶ Basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020 volgens de Nederlandse en IUCN-criteria, Zoogdierverseniging, d.d. 1 oktober 2020

hoek van de oostgevel. In gebouw A8 bevindt zich in de westgevel één paarverblijfplaats. In gebouw A11 bevindt zich in de oostgevel één paarverblijfplaats. In gebouw A12 bevindt zich een kraamverblijfplaats achter de daklijst onder de dakgoot, boven het derde raam van links is de invliegopening, mogelijk kruipen ze vanuit hier de spouwruimte in. Tevens bevinden zich twee zomerverblijfplaatsen aan de noordgevel tussen de houtbeschoeiing boven het raam rechts van de regenpijp en rechts van de dunne regenpijp in de zuidgevel en één paarverblijfplaats in de oostgevel. In pand M7 bevindt zich één paarverblijfplaats in de zuidoosthoek. In totaal zijn in de bebouwing drie zomerverblijfplaatsen, één kraamverblijfplaats en vijf paarverblijfplaatsen vastgesteld. Deze verblijfplaatsen gaan verloren door de geplande werkzaamheden. Grenzend aan het plangebied is een vliegroute van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Doordat de werkzaamheden geen invloed hebben op bomen, wordt deze vliegroute niet door de werkzaamheden beïnvloed.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis komt vrij algemeen voor in Nederland, met een zwaartepunt in het noordwesten van Nederland⁷. In de Vogel- en Habitatrichtlijnrapportage 2019 is de staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis als matig ongunstig beoordeeld, met een stabiele trend. Het verspreidingsgebied en het leefgebied is als gunstig beoordeeld, de populatie als onbekend en toekomstperspectief als matig ongunstig⁸. Op de Rode Lijst Zoogdieren 2020⁹ is de ruige dwergvleermuis beoordeeld als 'least concern' op basis van de IUCN criteria.

In gebouw A12 is één paarverblijfplaats in de westgevel achter de dakruimte. In gebouw A7 is één paarverblijfplaats achter de gevelbetimmering. Zodoende zijn in de bebouwing twee paarverblijfplaatsen vastgesteld, welke door de werkzaamheden verloren gaan. Daarnaast zijn nabij gebouw A5 en gebouw M6 twee paarverblijfplaatsen in een boom vastgesteld. Deze verblijfplaatsen blijven behouden.

Maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Natuurtoets Hembrug Enclave' van 13 september 2021, de aangeleverde memo 'Tijdelijke vleermuismaatregelen Enclave' van 3 december 2021, de aangeleverde memo 'Enclave permanente vleermuisverblijfplaatsen' van 2 december 2021.

Voorafgaande aan de werkzaamheden worden de oorspronkelijke verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt met behulp van exclusion flaps. Met het ongeschikt maken wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Zodoende worden de verblijfplaatsen buiten de winterrustperiode ongeschikt gemaakt en wordt de kraamverblijfplaats buiten de kraamperiode van de gewone dwergvleermuis ongeschikt gemaakt.

In planning wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van de verblijfplaatsen. De werkzaamheden aan het pand A12, waar de kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in aanwezig is, worden buiten het kraamseizoen van de gewone dwergvleermuis uitgevoerd. In dit pand worden, na de werkzaamheden, nieuwe permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd. De werkzaamheden zijn gereed voor aanvang van het kraamseizoen na het ongeschikt maken van het huidige kraamverblijf. Eén van deze verblijfplaatsen krijgt hierbij dezelfde oriëntatie als de oorspronkelijke verblijfplaats. Hiermee wordt geborgd dat ten alle tijden een in pandige verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis op die locatie aanwezig is. Eventuele niet versturende (in pandige) werkzaamheden kunnen wel later uitgevoerd worden.

Om te voorzien in tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen worden tijdig 44 vleermuiskasten gerealiseerd. Dit betreffen 40 kleine vleermuiskasten welke geschikt zijn als zomer- en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en als paarverblijfplaats voor de ruige dwergvleermuis. De kasten zijn in december 2021 gerealiseerd. Daarnaast worden voor het kraamseizoen in 2022 ten minste vier kraamkasten voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd. Deze zijn, naast de in pandige verblijfplaatsen in pand A12, aanwezig als alternatief voor de gewone dwergvleermuis. De locaties van de 44 tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen zijn weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit.

⁷ www.vleermuizenindestad.nl/ruige-dwergvleermuis

⁸ Vogel- en Habitatrichtlijnrapportage 2019, Wageningen Universiteit & Research

⁹ Basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020 volgens de Nederlandse en IUCN-criteria, Zoogdierverseniging, d.d. 1 oktober 2020

Tevens worden permanente alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd in de bebouwing. Er is gekozen om op verschillende wijzen te voorzien in permanente alternatieve verblijfplaatsen, om variatie in (micro)klimaat aan te bieden. Dakranden worden geschikt gemaakt, spouwmuren toegankelijk gemaakt, en de gevelranden/boeiboorden worden aangepast. De locaties zijn weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit. Hieronder zullen wij per manier van realiseren van de permanente alternatieve verblijfplaatsen nader aangeven op welke manier en welke locaties de verblijfplaatsen worden gerealiseerd.

In de panden M6, M7, M8 en M9 worden de dakranden geschikt gemaakt. Van de ruimte worden twee compartimenten gemaakt, van circa 22-25 mm diep. De dakranden worden minimaal 30 cm hoog en 1,5 tot 2 meter breed. De invliegopening wordt gerealiseerd door de buitenste plank naar beneden een paar centimeter te laten oversteken, waardoor de vleermuizen hierop kunnen landen. De invliegopeningen dienen 1,5 bij 4 cm te zijn, waarbij er over de lengte meerdere invliegopeningen gecreëerd worden. Toegang tot de verschillende compartimenten wordt gerealiseerd door een of enkele gaten in de middelste plank van 4 bij 4 centimeter te creëren. Het hout moet voldoende ruw zijn voor grip. De dakranden worden aan alle zijden van de panden aangepast.

In de panden A5, A6, A7, A8 en A12 wordt de spouwmuur geschikt gemaakt. Er wordt een oppervlakte van minimaal 50 bij 80 centimeter toegankelijk gemaakt, waarbij de zijanten worden afgezet met latjes. De spouwen krijgen een spouwdiepte van minimaal 22 mm. De toegang tot de spouw wordt gerealiseerd door middel van een open stootvoeg, van circa 1,5 cm breed en 4-5 cm hoog. In pand A5 worden in de zuidoostgevel twee verblijfplaatsen gerealiseerd, in pand A6 wordt op deze wijze in de noord en west gevel in totaal twee verblijfplaatsen gerealiseerd, in pand A7 wordt in de oostgevel één verblijfplaats gerealiseerd, in pand A8 worden in de west- en oostgevel drie verblijfplaatsen gerealiseerd en in pand A12 worden in de zuidgevel twee verblijfplaatsen gerealiseerd.

In de panden A8 en A12 worden voorts de spouwmuren geschikt gemaakt met een oppervlakte van minimaal 0,7 m², om te voorzien in permanente alternatieve kraamverblijfplaatsen. In het pand A8 worden de noord- en zuidgevel geschikt gemaakt, in het pand A12 de west- en oostgevel. De spouwen krijgen een spouwdiepte van minimaal 22 mm. De toegang tot de spouw wordt gerealiseerd door middel van een open stootvoeg, van circa 1,5 cm breed en 4-5 cm hoog.

In de panden A7 en A11 wordt de gevelrand/boeibord aangepast. Hier wordt éénlaags compartiment gerealiseerd met een dikte van minimaal 22 mm. De compartimenten krijgen een oppervlakte van minimaal 0,4 m². De invliegopening wordt 1,5 bij 4 centimeter. In de gevelranden worden naast elkaar verschillende compartimenten gerealiseerd, welke van binnenuit te betreden zijn via gaten van 1,5 bij 4 centimeter gerealiseerd. In pand A7 wordt de gevelrand van de noord- en zuidgevel aangepast, in pand A11 worden de gevelranden van de noord-, west- en zuidgevel aangepast.

De door u voorgestelde maatregelen zijn grotendeels voldoende. Ter aanvulling hebben wij extra voorschriften opgenomen. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de door u voorgestelde maatregelen en de aanvullende voorschriften wordt voorkomen dat de werkzaamheden afbreuk doen aan het streven de populaties van de soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor wij u ontheffing verlenen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is nadelige gevolgen voor deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Wij wijzen u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

D. Slotoverwegingen

Wij wijzen u erop dat als u werkzaamheden inclusief de mitigatie en compensatie niet conform de aanvraag uitvoert, zonder daarvoor een ontheffing of goedkeuring te hebben verkregen, u mogelijk in overtreding bent van de Wnb. Wij kunnen dan door middel van de oplegging van een last onder dwangsom dan wel door middel van bestuursdwang de met de wet strijdige situatie beëindigen. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Wnb bepaalde (dit zijn de bestuursrechtelijke sancties). Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd.

Verloop termijn ontheffing

Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vijf maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

E. Procedure en samenhangende besluiten

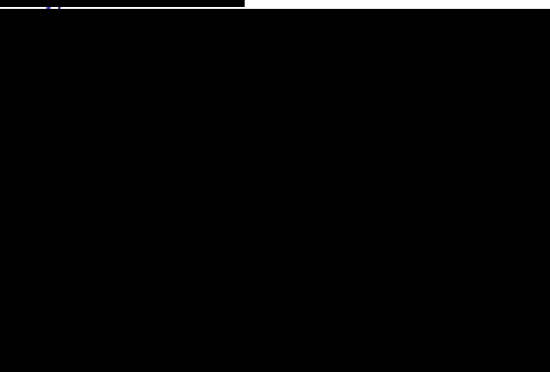
De voorbereiding van deze ontheffing heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in de Wnb en de daarvoor relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht. Wij wijzen u erop dat uw aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor mogelijk ook op grond van andere wet- en regelgeving een besluit nodig is. Tevens kunnen er overige belemmeringen zijn in het kader van ruimtelijke belangen.

F. Kennisgeving

Dit besluit wordt door ons geplaatst op www.officielebekendmakingen.nl.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met [REDACTED] via [REDACTED] of [REDACTED]. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer te vermelden.

NHN)

- Bijlagen:**
- Bijlage 1: Plangebied
 - Bijlage 2: Oorspronkelijke verblijfplaatsen
 - Bijlage 3: Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen
 - Bijlage 4: Permanente alternatieve verblijfplaatsen

- Kopie aan:**
- Arcadis
 - Afdeling Toezicht en handhaving OD NHN

Rechtsbescherming

U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

U kunt ook digitaal een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland. Kijkt u daarvoor op: https://www.noord-holland.nl/Loket/Bezwaar_en_klachten. Voor het indienen van een digitaal bezwaarschrift moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD).

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet. Indien onverwijlde spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord-Holland.

Bijlage 1: Plangebied

Plangebied (groen omrand) met daarin de gebouwnamen binnen het Hemburgtrein (rood omrand).
Bron: Natuurtoets Hemburgtrein Enclave, Arcadis, d.d. 13 september 2021

Bijlage 2: Oorspronkelijke verblijfplaatsen

Locaties oorspronkelijke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis binnen het Hembrugterrein.
Bron: Resultaten soortgericht onderzoek Hembrugterrein 2020, Arcadis, d.d. 14 april 2021

Locaties oorspronkelijke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis binnen het Hembrugterrein.
 Bron: Resultaten soortgericht onderzoek Hembrugterrein 2020, Arcadis, d.d. 14 april 2021

Bijlage 4: Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen

Locaties tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen. Blauwe kruisjes betreffen kleine kasten, rode kruisjes betreffen kraamkasten.

Bron: Memo Tijdelijke vleermuismaatregelen Enclave, Arcadis, d.d. 3 december 2021

Bijlage 4: Permanente alternatieve verblijfplaatsen

Tabel 1 Gebouwen en bijbehorende maatregelen.

Gebouw	Type	Situatie	Aantal verblijven
M6	Dakrand geschikt maken	Elke windrichting	4
M7	Dakrand geschikt maken	Elke windrichting	4
M8	Dakrand geschikt maken	Elke windrichting	4
M9	Dakrand geschikt maken	Elke windrichting	4
A5	Spouwmuur stroken 50x80cm	Zuidoostgevel	2
A6	Spouwmuur stroken 50x80cm	Noord- en westgevel	2
A7	Aangepaste gevelrand/boeiboord	Noord- en zuidgevel	5
A7	Spouwmuur stroken 50x80cm	Oostgevel	1
A8	Spouwmuur stroken 50x80cm	West- en oostgevel	3
A8	Spouwmuur stroken minimaal 0,7 m2	Noord- en zuidgevel	2
A11	Aangepaste gevelrand/boeiboord	Elke windrichtingen behalve oost	9
A12	Spouwmuur stroken 50x80cm	Zuidgevel	2
A12	Spouwmuur stroken minimaal 0,7 m2	West- en oostgevel	2

Gebouwen met bijbehorende maatregelen. Bron: Memo Enclave permanente vleermuisverblijfplaatsen, Arcadis, d.d. 2 december 2021

Locaties invliegopeningen permanente alternatieve verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Blauw kruis betreft kleine verblijfplaats, rood kruis betreft kraamverblijfplaats. Bron: Memo Enclave permanente vleermuisverblijfplaatsen, Arcadis, d.d. 2 december 2021